

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOM UVIDU U ZAVRŠNA IZVJEŠĆA O IZVORIMA I VISINI SREDSTAVA
UTROŠENIH ZA IZBORNU PROMIDŽBU KANDIDATA I ZAMJENIKA KANDIDATA ZA
OPĆINSKE NAČELNIKE, GRADONAČELNIKE, ŽUPANE I GRADONAČELNIKA
GRADA ZAGREBA, TE O TROŠKOVIMA PROVEDBE LOKALNIH IZBORA U 2009.

Zagreb, ožujak 2010.

SADRŽAJ

stranica

1.	ZAKONSKA REGULATIVA	2
2.	OPĆI PODACI O PROVEDENIM LOKALNIM IZBORIMA U 2009.	3
2.1.	Kandidati i zamjenici kandidata	4
2.2.	Završna izvješća	7
2.3.	Posebni računi	9
2.4.	Izvješća izbornih povjerenstava	11
3.	IZVORI I VISINA SREDSTAVA, TE TROŠKOVI KANDIDATA I ZAMJENIKA KANDIDATA ZA IZBORNU PROMIDŽBU	13
3.1.	Izvori i visina prikupljenih sredstava	13
3.1.1.	Sredstva od dobrovoljnih priloga (donacija)	14
3.1.2.	Sredstva političkih stranaka	15
3.1.3.	Vlastita sredstva, sredstva lokalnih jedinica i druga sredstva	15
3.2.	Troškovi kandidata i zamjenika kandidata za izbornu promidžbu	18
4.	TROŠKOVI LOKALNIH JEDINICA	21
4.1.	Naknade nadležnim tijelima za provedbu izbora	23
4.2.	Naknade troškova izborne promidžbe	26
4.3.	Materijalni troškovi	26
4.4.	Troškovi informatičke podrške	27
5.	TROŠKOVI DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA	28
6.	ZAKLJUČAK	29

Privitak: Podaci o financiranju izborne promidžbe i troškovima provedbe lokalnih izbora po županijama i za Grad Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Klasa: 041-01/10-02/137

Urbroj: 613-01-01-10-1

Zagreb, 22. ožujka 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOM UVIDU U ZAVRŠNA IZVJEŠĆA O IZVORIMA I VISINI SREDSTAVA
UTROŠENIH ZA IZBORNU PROMIDŽBU KANDIDATA I ZAMJENIKA KANDIDATA ZA
OPĆINSKE NAČELNIKE, GRADONAČELNIKE, ŽUPANE I GRADONAČELNIKA
GRADA ZAGREBA, TE O TROŠKOVIMA PROVEDBE LOKALNIH IZBORA U 2009.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03-pročišćeni tekst i 177/04) i članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), obavljen je uvid u završna izvješća o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu kandidata i zamjenika kandidata za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba (dalje u tekstu: Završna izvješća), te o troškovima provedbe lokalnih izbora u 2009.

Uvid u Završna izvješća i prikupljanje podataka o troškovima provedbe lokalnih izbora u 2009., obavljani su u razdoblju od početka rujna do konca prosinca 2009.

Postupak uvida je proveden u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ciljevi obavljanja uvida u Završna izvješća i prikupljanja podataka iz proračuna bili su:

- provjeriti jesu li Završna izvješća sastavljena i dostavljena u skladu s propisima,
- provjeriti ispravnost iskazivanja izvora i visine sredstava, te troškova izborne promidžbe u Završnim izvješćima,
- provjeriti jesu li za izbornu promidžbu otvoreni posebni računi,
- provjeriti jesu li nadležna izborna povjerenstva objavila cjelovita završna izvješća o izvorima i visini sredstava za izbornu promidžbu svih kandidata u skladu s propisima,
- utvrditi troškove kandidata i zamjenika kandidata za izbornu promidžbu, te
- utvrditi troškove lokalnih izbora koji terete državni proračun i proračune lokalnih jedinica.

Ovo Izvješće sadrži podatke koji se odnose na kandidate i zamjenike kandidata za nositelje izvršnih ovlasti, iako su u pojedinim Završnim izvješćima sredstva za financiranje lokalnih izbora bila iskazana zajednički za izvršna i predstavnička tijela. Na temelju obavljenih uvida u Završna izvješća, sastavljena su 1 763 pojedinačna izvješća, koja su dostavljena kandidatima, a odnose se i na zamjenike kandidata.

1. ZAKONSKA REGULATIVA

Postupak izbora i financiranje izborne promidžbe kandidata i zamjenika kandidata za župane, gradonačelnike, načelnike i gradonačelnika Grada Zagreba, te financiranje provedbe lokalnih izbora u 2009. propisuju:

- Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata,
- Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98 i 36/01),
- Zakon o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba (Narodne novine 109/07 i 125/08),
- Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/05 – pročišćeni tekst i 19/07),
- Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (Narodne novine 44/06 i 19/07),
- Poslovnik o radu Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (Narodne novine 49/07),
- Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) (Narodne novine 26/07),
- Odluka o raspisivanju izbora za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike (Narodne novine 46/09),
- Odluka o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike (Narodne novine 48/09),
- Odluka o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 48/09),
- Odluka o određivanju iznosa naknade za rad predsjednika, zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova biračkih odbora koju je donijelo Državno izbornu povjerenstvo 13. svibnja 2009.,
- Odluka o određivanju visine naknada za rad članova izbornih tijela za ponavljanje izbora na pojedinim biračkim mjestima zbog nepravilnosti u postupku izbora i za ponovljene izbore (II i III krug izbora) koju je donijelo Državno izbornu povjerenstvo 19. lipnja 2009.,
- Preporuka Državnog izbornog povjerenstva za određivanje visina naknada za rad članova izbornih tijela od 18. svibnja 2009.,
- Priopćenje Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske od 17. travnja 2009., te drugi propisi.

2. OPĆI PODACI O PROVEDENIM LOKALNIM IZBORIMA U 2009.

Tijekom 2009. u Republici Hrvatskoj su prvi puta provedeni lokalni izbori na kojima su neposredno, tajnim glasovanjem na mandat od četiri godine birani općinski načelnici, gradonačelnici, župani i gradonačelnik Grada Zagreba. Istodobno je proveden i izbor njihovih zamjenika, na jednaki način i po istom postupku koji je propisan odredbama Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba. Zakonom je uređen način, uvjeti i postupak izbora općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba kao nositelja izvršnih ovlasti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te ostvarenje i zaštita biračkog prava.

Vlada Republike Hrvatske je 9. travnja 2009. donijela Odluku o raspisivanju izbora za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike, kojom je određen dan provedbe izbora (nedjelja, 17. svibnja 2009.). Također je određeno da se istog dana provedu izbori za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice). U slučajevima kada niti jedan kandidat nije dobio potrebnu većinu glasova, održani su ponovljeni izbori (drugi krug izbora) i to četrnaesti dan nakon dana održavanja prvog kruga, odnosno 31. svibnja 2009., a u pojedinim lokalnim jedinicama je održan i treći krug izbora.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske je propisano da se u svim lokalnim jedinicama do 10 000 stanovnika, zajedno i istodobno s izborima općinskih načelnika i gradonačelnika, bira i njihov zamjenik, dok se u drugim lokalnim jedinicama koje imaju iznad 10 000 stanovnika uz kandidate biraju dva zamjenika.

Kandidate za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba mogle su predlagati političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj ili koalicije (kada dvije ili više političkih stranaka predlažu zajedničkog kandidata), a birači su mogli predlagati nezavisne kandidate i njihove zamjenike.

Financiranje političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata propisano je odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. Zakonom su uređeni načini i uvjeti stjecanja sredstava te nadzor i transparentnost stjecanja i trošenja sredstava. Kandidati su izbornu promidžbu financirali iz vlastitih sredstava, iz darova domaćih fizičkih i pravnih osoba, a ostvarivali su i pravo na naknadu troškova izborne promidžbe ako su na izborima dobili najmanje 10% glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore. Naknada troškova izborne promidžbe se isplaćuje iz proračuna lokalnih jedinica, u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Prema odredbama članka 26. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe na koji se, osim dobrovoljnih priloga (donacija), uplaćuju i druga sredstva za te namjene.

Provedba i praćenje izbora bila je u nadležnosti Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, izbornih povjerenstva u lokalnim jedinicama te biračkih odbora. Tako je za provedbu izbora (osim Državnog izbornog povjerenstva) bilo zaduženo 429 općinskih, 126 gradskih, 20 županijskih izbornih povjerenstava i Gradsko izborni povjerenstvo Grada Zagreba, odnosno ukupno 576 izbornih povjerenstava i 6 579 biračkih odbora. Izborna tijela su provodila sve izborne radnje i za izbor članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Sredstva za provedbu izbora bila su osigurana u županijskim, gradskim i općinskim proračunima. Prema odredbama članaka 82. i 83. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, izborna povjerenstva lokalnih jedinica su raspolagala sredstvima za provedbu izbora. Također, bila su dužna odrediti način korištenja, nadzirati raspodjelu i trošenje, te dodjeljivati sredstva biračkim odborima.

Kandidati i zamjenici kandidata za nositelje izvršnih ovlasti bili su dužni najkasnije 7 dana prije dana održavanja izbora nadležnom izbornom povjerenstvu lokalne jedinice dostaviti prijevremeno izvješće o izvorima i visini sredstava prikupljenih za financiranje izborne promidžbe. Osim prijevremenog izvješća, bili su dužni u roku 14 dana od objave službenih rezultata izbora, nadležnom izbornom povjerenstvu lokalne jedinice dostaviti završno izvješće o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu. Prema odredbama članka 32. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, nadležno izbornu povjerenstvo lokalne jedinice je trebalo objaviti cjelovito završno izvješće o izvorima i visini sredstava za izbornu promidžbu svih kandidata u lokalnom službenom glasilu i lokalnim sredstvima javnog priopćavanja.

2.1. Kandidati i zamjenici kandidata

Na lokalnim izborima koji su održani tijekom 2009. u 20 županija, 126 gradova, 429 općina i Gradu Zagrebu kandidiralo se 4 359 osoba (1 997 kandidata i 2 362 zamjenika kandidata). Od ukupnog broja kandidata (1 997), političke stranke ili koalicije su predložile 1 557, a birači 440 osoba.

Izbori za nositelje izvršnih ovlasti su provedeni na 6 579 biračkih mjesta s jednakim brojem biračkih odbora, a provedbu izbora je pratilo 576 izbornih povjerenstava.

U tablici u nastavku daju se podaci o broju kandidata i zamjenika kandidata za nositelje izvršnih ovlasti prema razinama lokalnih jedinica.

Tablica broj 1

Broj kandidata i zamjenika kandidata za župane, gradonačelnike, načelnike i gradonačelnika Grada Zagreba

Redni broj	Lokalne jedinice	Broj lokalnih jedinica	Broj kandidata	Broj zamjenika kandidata	Broj kandidiranih osoba
1	2	3	4	5	6(4+5)
1.	Županije	20	63	126	189
2.	Gradovi	126	477	748	1 225
3.	Općine	429	1 449	1 472	2 921
4.	Grad Zagreb	1	8	16	24
	Ukupno	576	1 997	2 362	4 359

Podaci o broju lokalnih jedinica te kandidata i zamjenika kandidata po razinama lokalnih jedinica daju se u tablici broj 2, a podaci o broju kandidata i zamjenika kandidata po županijama daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 2

Broj lokalnih jedinica te kandidata i zamjenika kandidata po županijama

Redni broj	Županija	Broj lokalnih jedinica		Broj kandidata i zamjenika kandidata						Ukupno			
		Gradovi	Općine	Župani	Zamjenici župana	Gradonačelnici	Zamjenici gradonačelnika	Načelnici	Zamjenici načelnika	Lokalne jedinice*	Kandidati	Zamjenici kandidata	Kandidati i zamjenici kandidata
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 (3+4)	12 (5+7+9)	13 (6+8+10)	14 (12+13)
1.	Zagrebačka	9	25	3	6	33	66	83	86	35	119	158	277
2.	Krapinsko-zagorska	7	25	2	4	18	20	74	74	33	94	98	192
3.	Sisačko-moslavačka	6	13	3	6	22	38	53	56	20	78	100	178
4.	Karlovačka	5	17	4	8	18	29	56	56	23	78	93	171
5.	Varaždinska	6	22	2	4	20	29	70	70	29	92	103	195
6.	Koprivničko-križevačka	3	22	2	4	9	14	69	69	26	80	87	167
7.	Bjelovarsko-bilogorska	5	18	2	4	16	26	52	52	24	70	82	152
8.	Primorsko-goranska	14	22	4	8	55	73	79	83	37	138	164	302
9.	Ličko-senjska	4	8	2	4	9	13	25	25	13	36	42	78
10.	Virovitičko-podravska	3	13	3	6	13	21	43	46	17	59	73	132
11.	Požeško-slavonska	5	5	3	6	16	21	20	20	11	39	47	86
12.	Brodsko-posavska	2	26	4	8	12	24	101	101	29	117	133	250
13.	Zadarska	6	28	2	4	24	26	85	85	35	111	115	226
14.	Osječko-baranjska	7	35	3	6	27	54	136	141	43	166	201	367
15.	Šibensko-knińska	5	15	3	6	22	32	50	50	21	75	88	163
16.	Vukovarsko-srijemska	5	26	2	4	22	38	91	91	32	115	133	248
17.	Splitsko-dalmatinska	16	39	3	6	69	108	139	139	56	211	253	464
18.	Istarska	10	31	6	12	42	70	101	101	42	149	183	332
19.	Dubrovačko-neretvanska	5	17	5	10	18	29	49	49	23	72	88	160
20.	Međimurska	3	22	5	10	12	17	73	78	26	90	105	195
21.	Grad Zagreb	1	0	0	0	8	16	0	0	1	8	16	24
Sveukupno		127	429	63	126	485	764	1 449	1 472	576	1 997	2 362	4 359

* u ukupan broj lokalnih jedinica uključene su i županije

Tablica broj 3

Broj kandidata i zamjenika kandidata po županijama

Redni broj	Kandidati i zamjenici kandidata	Ukupno	Ž u p a n i j a																				Grad Zagreb
			Zagrebačka	Krapinsko-zagorska	Sisačko-moslavačka	Karlovačka	Varaždinska	Koprivničko-križevačka	Bjelovarsko-bilogorska	Primorsko-goranska	Ličko-senjska	Virovitičko-podravska	Požeško-slavonska	Brodsko-posavska	Zadarska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	Vukovarsko-srijemska	Šplitsko-dalmatinska	Istarska	Dubrovačko-neretvanska	Međimurska	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	Kandidati	1 997	119	94	78	78	92	80	70	138	36	59	39	117	111	166	75	115	211	149	72	90	8
1.1.	- nezavisni kandidati	440	19	17	16	17	13	16	11	28	8	7	7	15	30	35	22	21	72	49	18	15	4
1.2.	- kandidati političke stranke	1 557	100	77	62	61	79	64	59	110	28	52	32	102	81	131	53	94	139	100	54	75	4
2.	Zamjenici kandidata	2 362	158	98	100	93	103	87	82	164	42	73	47	133	115	201	88	133	253	183	88	105	16
Sveukupno		4 359	277	192	178	171	195	167	152	302	78	132	86	250	226	367	163	248	464	332	160	195	24

2.2. Završna izvješća

Prema odredbama članka 32. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, kandidati i zamjenici kandidata su dužni u roku 14 dana od objave službenih rezultata izbora dostaviti nadležnom izbornom povjerenstvu Završno izvješće o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu. Zakonom nije propisan sadržaj i oblik Završnog izvješća, a Državno izbornom povjerenstvo je 17. travnja 2009. dalo Priopćenje u kojem navodi da za izradu Završnog izvješća treba primijeniti evidencije propisane Pravilnikom o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), kojeg je donijelo Ministarstva financija. U Priopćenju je naznačeno da kandidati i zamjenici kandidata u Završnom izvješću moraju navesti broj računa, izdatnike računa, specificirati robu i usluge za koje su računi izdani, te priložiti dokaze o plaćanju računa. Pravilnikom je propisan način vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina političkih stranaka, o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) političkih stranaka, te o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) nezavisnih lista i kandidata. Obrasci i način vođenja evidencija o troškovima izborne promidžbe nisu propisani. Također, Zakonom nije izričito propisano da kandidati i zamjenici kandidata trebaju nadležnom izbornom povjerenstvu dostaviti odvojeno ili zajedničko Završno izvješće. Revizijom je utvrđeno da je u većini slučajeva dostavljeno zajedničko Završno izvješće.

S obzirom da određeni broj kandidata i zamjenika kandidata nije dostavio Završno izvješće nadležnom izbornom povjerenstvu, Državni ured za reviziju je uputio 1 280 dopisa kandidatima i zamjenicima kandidata sa zahtjevom za dostavu izvješća. Iako je Zakonom propisana obveza dostave, i nakon upućenih dopisa, 234 kandidata nije dostavilo Završno izvješće, od kojih je 9 izabrano za nositelje izvršnih ovlasti, a 124 je ostvarilo pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u prvom izbornom krugu i 24 u drugom izbornom krugu.

Od ukupno 1 997 kandidata, 1 763 ili 88,3% je dostavilo, a 234 ili 11,7% kandidata nije dostavilo Završno izvješće. U zakonski propisanom roku (14 dana nakon objave rezultata izbora) dostavljeno je 870 ili 49,3%, a izvan propisanog roka 893 ili 50,7% izvješća. Jedino su svi kandidati na području Grada Zagreba dostavili Završna izvješća (8) u propisanom roku.

Od ukupnog broja (1 763) dostavljenih Završnih izvješća, u 315 odnosno 17,9% izvješća kandidati i zamjenici kandidata nisu iskazali izvore i visinu sredstava te troškove, uz izjavu da nisu ostvarili ni trošili sredstva za izbornu promidžbu.

Od 1 448 Završnih izvješća u kojima su iskazani izvori i visina prikupljenih sredstava, u 1 426 ili 98,5% iskazani su izvori i visina sredstava u skladu s propisima, a u 1 409 ili 97,3% iskazani su troškovi izborne promidžbe u skladu s propisima.

Najveći broj kandidata i zamjenika kandidata koji nisu dostavili Završno izvješće kandidirao se u lokalnim jedinicama na području Osječko-baranjske županije (49), Brodsko-posavske županije (43), Zadarske županije (20) i Splitsko-dalmatinske županije (19).

Jedna politička stranka (Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje) je dostavila Državnom uredu za reviziju zajedničko izvješće za sve svoje kandidate i zamjenike kandidata koji su se kandidirali za nositelje izvršnih ovlasti u lokalnim jedinicama u pet županija i to: Osječko-baranjskoj (65), Vukovarsko-srijemskoj (21), Brodsko-posavskoj (29), Požeško-slavonskoj (7) i Virovitičko-podravskoj (4), iako je propisano da kandidati i zamjenici kandidata trebaju dostaviti pojedinačna završna izvješća. Iz dostavljenog izvješća nisu vidljivi podaci o izvorima i visini sredstava utrošenih za financiranje izborne promidžbe za svakog kandidata pojedinačno.

U tablici u nastavku daju se podaci o Završnim izvješćima po županijama.

Tablica broj 4

Podaci o Završnim izvješćima po županijama

Redni broj	Opis	Ukupno	Ž u p a n i j a																				
			Zagrebačka	Krapinsko-zagorska	Sisačko-moslavačka	Karlovačka	Varaždinska	Koprivničko-križevačka	Bjelovarsko-bilogorska	Primorsko-goranska	Ličko-senjska	Virovitičko-podravaska	Požeško-slavonska	Brodsko-posavska	Zadarska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	Vukovarsko-srijemska	Šplitsko-dalmatinska	Istarska	Dubrovačko-neretvanska	Međimurska	Grad Zagreb
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	Završna izvješća - dostavljena	1 763	111	88	70	73	90	68	69	124	34	54	37	74	91	117	64	107	192	143	60	89	8
1.1.	- u zakonskom roku	870	54	60	37	26	67	27	45	51	7	37	31	18	28	44	12	54	72	101	21	70	8
1.2.	- nakon isteka zakonskog roka	893	57	28	33	47	23	41	24	73	27	17	6	56	63	73	52	53	120	42	39	19	0
2.	Završna izvješća u kojima izvori i visina sredstava te troškovi nisu iskazani	315	24	14	16	17	5	20	21	6	1	5	1	17	27	29	10	21	40	22	18	1	0
3.	Završna izvješća u kojima su izvori i visina sredstava iskazani u skladu s propisima	1 426	79	74	53	56	84	46	48	117	33	47	36	57	64	86	51	85	152	121	41	88	8
4.	Završna izvješća u kojima su troškovi iskazani u skladu s propisima	1 409	87	74	50	54	77	45	48	113	33	46	36	57	64	85	46	86	152	118	42	88	8
5.	Završna izvješća - nedostavljena	234	8	6	8	5	2	12	1	14	2	5	2	43	20	49	11	8	19	6	12	1	0

2.3. Posebni računi

Financiranje političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata propisano je odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. Zakonom su uređeni načini i uvjeti stjecanja sredstava te nadzor i transparentnost stjecanja i trošenja sredstava. Odredbama članka 26. navedenog Zakona je propisano da su nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe na koji se, osim dobrovoljnih priloga (donacija), uplaćuju i druga sredstva za te namjene.

Državno izborno povjerenstvo je 9. travnja 2009. objavilo Mišljenje, prema kojem za kandidate političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj ne postoji obveza otvaranja posebnog osobnog računa, jer mogu za potrebe izborne promidžbe koristiti račun stranke. S obzirom da su kandidati imali nejasnoća u vezi otvaranja posebnog računa, Porezna uprava je 24. travnja 2009. dala odgovor na upit Državnog izbornog povjerenstva, iz kojeg proizlazi da se posebnim računom smatra žiro račun na kojem će se odvijati priljev i odljev sredstava isključivo za potrebe financiranja izborne promidžbe. Odgovor Porezne uprave je potkrijepljen Odlukom o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kojom je utvrđeno da se naknada troškova izborne promidžbe isplaćuje na žiro račun političke stranke, odnosno žiro račun nositelja nezavisne liste.

Uvidom u dostavljena Završna izvješća, utvrđeno je sljedeće:

- 145 ili 8,2% kandidata je otvorilo poseban račun (pretežno nezavisni kandidati);
- 784 ili 44,5% kandidata je financiralo izbornu promidžbu putem računa političke stranke;
- 55 ili 3,1% kandidata je koristilo račun političke stranke i poseban žiro račun;
- 28 ili 1,6% kandidata je koristilo osobni račun (žiro račun ili tekući račun) ili gotovinsko plaćanje, što nije u skladu s odredbama članka 26. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata. Gotovinsko plaćanje je pretežno korišteno u iznosima do 5.000,00 kn;
- 197 ili 11,2% kandidata je navelo da nisu otvorili poseban račun;
- 554 ili 31,4% kandidata nije navelo putem kojeg računa su financirali izbornu promidžbu.

U većini slučajeva zamjenici kandidata su koristili žiro račun kandidata ili račun političke stranke.

U tablici broj 5 daju se podaci o posebnim računima kandidata i zamjenika kandidata.

Tablica broj 5

Podaci o posebnim računima kandidata i zamjenika kandidata

Redni broj	O p i s	Ukupno	Ž u p a n i j a																				
			Zagrebačka	Krapinsko-zagorska	Sisačko-moslavačka	Karlovačka	Varaždinska	Koprivničko-križevačka	Bjelovarsko-bilogorska	Primorsko-goranska	Ličko-senjska	Virovitičko-podravsk	Požeško-slavonska	Brodsko-posavska	Zadarska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	Vukovarsko-srijemska	Šplitsko-dalmatinska	Istarska	Dubrovačko-neretvanska	Međimurska	Grad Zagreb
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	- otvoren poseban račun	145	9	2	8	10	3	0	3	17	10	4	0	0	3	9	5	11	26	8	7	7	3
2.	- korišten račun političke stranke	784	52	40	39	33	59	19	16	84	15	30	30	39	13	32	1	46	80	81	20	54	1
3.	- korišten račun političke stranke i poseban račun	55	2	14	2	3	1	0	0	0	1	10	0	3	0	0	1	1	9	4	2	1	1
4.	- nije otvoren poseban račun	197	1	0	14	16	3	17	0	11	8	4	2	14	5	20	0	29	0	23	20	10	0
5.	- korišten osobni račun i gotovinsko plaćanje	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	24	0	0	0	0
6.	- nema podataka	554	47	32	7	11	24	32	50	12	0	6	5	18	69	53	57	20	53	27	11	17	3
Sveukupno		1 763	111	88	70	73	90	68	69	124	34	54	37	74	91	117	64	107	192	143	60	89	8

2.4. Izvješća izbornih povjerenstava

Prema odredbama članka 32. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, nadležno izborno povjerenstvo lokalne jedinice je trebalo objaviti cjelovito završno izvješće o izvorima i visini sredstava za izbornu promidžbu svih kandidata u lokalnom službenom glasilu i lokalnim sredstvima javnog priopćavanja.

U Priopćenju od 17. travnja 2009., Državno izborno povjerenstvo je upozorilo da nadležna izborna povjerenstva trebaju voditi brigu o tome da što veći broj građana bude obaviješten o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu svih kandidata. Pritom su izborna povjerenstva trebala voditi brigu o troškovima objave i čitanosti određenog lokalnog glasila. Nadležnim izbornim povjerenstvima je preporučeno da nakon dostave završnih izvješća svih kandidata, žurno objave cjelovito završno izvješće.

Revizijom je utvrđeno da je od 576 izbornih povjerenstava, 288 ili 50,0% objavilo završno izvješće u lokalnom službenom glasilu i lokalnim sredstvima javnog priopćavanja. Od 288 objavljenih izvješća, 75 ili 26,0% nije cjelovito, odnosno ne sadrže dio potrebnih podataka ili podatke o pojedinim kandidatima i zamjenicima kandidata.

Provedbenim propisima nije određen oblik i sadržaj cjelovitog završnog izvješća, te su izvješća sastavljena na različite načine. Pojedina izvješća su sadržavala podatke samo za dio kandidata i zamjenika kandidata i u njima nije bilo naznačeno zašto nema podataka o drugim kandidatima i zamjenicima kandidata s tog područja. Nadalje, izvješća pojedinih izbornih povjerenstava su sadržavala podatke za dio kandidata i zamjenika kandidata, a za druge kandidate i zamjenike kandidata je navedeno da izbornom povjerenstvu nisu dostavili izvješća. U nekim slučajevima izvješća su objavljena isključivo na oglasnim pločama lokalnih jedinica, što nije u skladu sa zakonskim propisima. Pojedina izborna povjerenstva su objavljivala izvješća putem lokalnih radio postaja, na Internet stranicama, a pojedina putem lokalnih glasila (dnevni ili tjedni), što također nije bilo u skladu sa zakonskim propisima. Na propisani način su postupila izborna povjerenstva koja su cjelovito završno izvješće objavila u službenom lokalnom glasilu i lokalnim sredstvima javnog priopćavanja.

U tablici u nastavku daju se podaci o završnim izvješćima izbornih povjerenstava.

Tablica broj 6

Podaci o završnim izvješćima izbornih povjerenstava

Redni broj	Vrsta podataka	Ukupno	Ž u p a n i j a																				
			Zagrebačka	Krapinsko-zagorska	Sisačko-moslavačka	Karlovačka	Varaždinska	Koprivničko-križevačka	Bjelovarsko-bilogorska	Primorsko-goranska	Ličko-senjska	Virovitičko-podravska	Požeško-slavonska	Brodsko-posavska	Zadarska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	Vukovarsko-srijemska	Šplitsko-dalmatinska	Istarska	Dubrovačko-neretvanska	Međimurska	Grad Zagreb
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	Završno izvješće nadležnog izbornog povjerenstva - objavljeno	288	18	31	9	9	9	7	18	24	5	11	11	3	9	13	2	26	14	38	4	26	1
2.	Završno izvješće nadležnog izbornog povjerenstva - nije objavljeno	288	17	2	11	14	20	19	6	13	8	6	0	26	26	30	19	6	42	4	19	0	0
3.	Objavljeno završno izvješće nadležnog izbornog povjerenstva - nije cjelovito	75	1	9	3	6	1	0	6	6	1	1	0	0	6	2	0	19	4	2	3	5	0

3. IZVORI I VISINA SREDSTAVA, TE TROŠKOVI KANDIDATA I ZAMJENIKA KANDIDATA ZA IZBORNU PROMIDŽBU

U skladu sa zakonskim odredbama, kandidati i zamjenici kandidata mogu financirati izbornu promidžbu sredstvima od dobrovoljnih priloga (donacija) domaćih fizičkih i pravnih osoba (u novcu ili u proizvodima i uslugama), sredstvima političkih stranaka, te vlastitim sredstvima. Kandidati i zamjenici kandidata imaju pravo i na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna lokalnih jedinica, ako na izborima ostvare najmanje 10,0% glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore.

3.1. Izvori i visina prikupljenih sredstava

Uvidom u 1 763 dostavljena Završna izvješća, za financiranje izborne promidžbe kandidati i zamjenici kandidata su ostvarili sredstva u ukupnom iznosu 54.023.023,93 kn. Najznačajnija sredstva su ostvarena od političkih stranaka u iznosu 30.836.793,92 kn (57,1%) i od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 10.535.728,08 kn (19,4%). Iz vlastitih izvora ostvareno je 8.677.142,58 kn ili 16,1% ukupnih sredstava.

U tablici u nastavku se daju podaci o izvorima i visini sredstava prikupljenih za izbornu promidžbu 1 763 kandidata.

Tablica broj 7

Podaci o izvorima i visini sredstava prikupljenih za izbornu promidžbu

Redni broj	Izvori i vrsta sredstava	Iznos u kn	Udjel u %
1	2	3	4
1.	Dobrovoljni prilozi (donacije)	10.535.728,08	19,4
1.1.	- u novcu od fizičkih osoba	4.454.498,89	8,2
1.2.	- u obliku proizvoda ili usluga od fizičkih osoba	283.933,29	0,5
1.3.	- u novcu od pravnih osoba	4.326.198,94	8,0
1.4.	- u obliku proizvoda ili usluga od pravnih osoba	1.471.096,96	2,7
2.	Sredstva političkih stranaka	30.836.793,92	57,1
3.	Vlastita sredstva	8.677.142,58	16,1
4.	Sredstva lokalnih jedinica – naknada troškova izborne promidžbe	3.729.737,99	6,9
5.	Druga sredstva	243.621,36	0,5
	Ukupno	54.023.023,93	100,0

3.1.1. Sredstva od dobrovoljnih priloga (donacija)

Uvjeti za prikupljanje sredstava od dobrovoljnih priloga (donacija) propisani su odredbama Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Prema odredbama članka 29. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, kandidati i zamjenici kandidata financiraju izbornu promidžbu iz vlastitih sredstava i iz darova (donacija) domaćih fizičkih i pravnih osoba, a zabranjeno je primanje donacija iz anonimnih izvora. Za pokriće troškova izborne promidžbe, kandidati i zamjenici kandidata ne smiju primati darove u novcu, u drugim sredstvima ili uslugama od drugih država, političkih stranaka drugih država, stranih državljana, pravnih osoba drugih država, javnih trgovačkih društava, pravnih osoba s javnim ovlastima i trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska ili lokalne jedinice imaju većinsko vlasništvo nad dionicama, odnosno udjelima, javnih i drugih ustanova kojih je osnivač Republika Hrvatska ili lokalna jedinica, udruga radnika i poslodavaca, udruga, zaklada i fundacija koje zastupaju ili predstavljaju državni dužnosnici ili dužnosnici lokalnih jedinica, pravnih osoba s javnim ovlastima, vjerskih zajednica, humanitarnih i drugih neprofitnih udruga i organizacija, proračuna jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, trgovačkih društava u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica i ustanova kojima su osnivač država ili lokalna jedinica. Sve dobrovoljne priloge (donacije) iz nedopuštenih izvora, kandidati i zamjenici kandidata su dužni prijaviti nadležnom izbornom povjerenstvu i odmah uplatiti u proračun lokalne jedinice.

Prema odredbama članka 26. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni su otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe, a dobrovoljni prilozi (donacije) za financiranje izborne promidžbe uplaćuju se na taj poseban račun. Dobrovoljni prilozi (donacije), u smislu navedenoga Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac političkim strankama ili kandidatima u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci ili kandidatima bez naplate. Za dobrovoljne priloge (donacije) koji se političkoj stranci ili kandidatima daju u obliku proizvoda ili usluga, fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem treba biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem treba naznačiti da glasi na političku stranku ili kandidata i da ne podliježe naplati. Političke stranke (kandidati) su obvezne voditi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), te izdavati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga.

Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge (donacije) političkim strankama (kandidatima) jednokratno ili više puta tijekom kalendarske godine. Ukupan iznos dobrovoljnih priloga (donacija) fizičke osobe jednoj političkoj stranci (kandidatu) ne smije prelaziti iznos 90.000,00 kn u kalendarskoj godini. Ukupan iznos dobrovoljnih priloga (donacija) pravne osobe jednoj političkoj stranci (kandidatu) ne smije prelaziti iznos 1.000.000,00 kn u kalendarskoj godini.

Dobrovoljne priloge (donacije) koji prelaze navedene iznose, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, političke stranke (kandidati) su obvezne prijaviti Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija – Poreznoj upravi, te uplatiti u korist državnog proračuna, najkasnije u roku 8 dana od dana primljene uplate.

Kako bi se dobrovoljni prilozi (donacije) pravilno evidentirali, donesen je Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Prema odredbama Pravilnika, kandidati su dužni voditi evidencije o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te izdavati potvrde o primljenim donacijama.

Evidencije o dobrovoljnim priložima u novcu, u obliku proizvoda i usluga od fizičkih i pravnih osoba te potvrda o primitku dobrovoljnog priloga (donacije) detaljno je propisana odredbama navedenoga Pravilnika. Priopćenjem od 17. travnja 2009., Državno izborno povjerenstvo je uputilo kandidate i zamjenike kandidata na navedeni Pravilnik.

Uvidom u 1 763 dostavljena Završna izvješća, utvrđeno je da su kandidati od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvarili 10.535.728,08 kn ili 19,4% ukupno ostvarenih sredstava za financiranje izborne promidžbe. Najznačajnije su donacije u novcu od fizičkih osoba u iznosu 4.454.498,89 kn, te od pravnih osoba u iznosu 4.326.198,94 kn. U obliku proizvoda ili usluga od fizičkih osoba, ostvareno je u protuvrijednosti 283.933,29 kn, a od pravnih osoba u protuvrijednosti 1.471.096,96 kn.

3.1.2. Sredstva političkih stranaka

Kandidati i zamjenici kandidata su od političkih stranaka za potrebe financiranja izborne promidžbe ostvarili 30.836.793,92 kn ili 57,1% ukupno ostvarenih sredstava. Političke stranke su financirale svoje kandidate na izborima iz sredstava što ih ostvaruju na temelju odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (između ostaloga i od dobrovoljnih priloga). Uvidom u Završna izvješća je utvrđeno da su u okviru ovih sredstava iskazane i donacije fizičkih i pravnih osoba uplaćene za određenog kandidata, koje su u izvješćima iskazane kao sredstva od političkih stranaka, dok ih je politička stranka u svojim poslovnim knjigama evidentirala kao donacije s podacima o donatoru.

3.1.3. Vlastita sredstva, sredstva lokalnih jedinica i druga sredstva

Vlastita sredstva koja su kandidati i zamjenici kandidata uložili u izbornu promidžbu iznosila su 8.677.142,58 kn ili 16,1% ukupno ostvarenih sredstava, a 3.729.737,99 kn ili 6,9% odnosi se na naknade troškova izborne promidžbe koje su do vremena podnošenja Završnih izvješća plaćene iz proračuna lokalnih jedinica.

Druga sredstva za financiranje izborne promidžbe iskazana su u iznosu 243.621,36 kn ili 0,5% ukupno ostvarenih sredstava. U okviru drugih sredstava iskazana su sredstva za koja kandidati nisu naveli izvore ili su iskazane pozajmice za koje nisu utvrđeni izvori za vraćanje.

U tablici broj 8 daju se podaci o izvorima i visini sredstava prikupljenih za izbornu promidžbu po županijama.

Tablica broj 8

Podaci o izvorima i visini sredstava prikupljenih za izbornu promidžbu po županijama

u kn

Redni broj	Županija	Izvori sredstava									Ukupno (3+8+9+10+11)	Udjel u %
		Dobrovoljni prilazi (donacije)	- od fizičkih osoba		- od pravnih osoba		Sredstva političkih stranaka	Vlastita sredstva	Sredstva lokalnih jedinica – naknada troškova izborne promidžbe	Druga sredstva		
			- u novcu	- u obliku proizvoda ili usluga	- u novcu	- u obliku proizvoda ili usluga						
1	2	3 (4+5+6+7)	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Zagrebačka	510.516,58	164.932,00	61.348,00	146.715,80	137.520,78	2.794.411,64	368.913,50	221.544,40	66.700,00	3.962.086,12	7,3
2.	Krapinsko-zagorska	107.388,21	57.568,21	0,00	34.480,00	15.340,00	1.421.656,89	196.135,95	198.949,63	0,00	1.924.130,68	3,6
3.	Sisačko-moslavačka	998.777,61	264.652,00	15.000,00	555.157,61	163.968,00	592.147,82	233.857,96	0,00	0,00	1.824.783,39	3,4
4.	Karlovačka	126.810,89	66.600,00	0,00	47.000,00	13.210,89	841.008,88	131.553,22	33.500,00	6,14	1.132.879,13	2,1
5.	Varaždinska	274.464,00	76.566,00	0,00	91.670,00	106.228,00	1.344.279,08	150.526,80	76.092,00	0,00	1.845.361,88	3,4
6.	Koprivničko-križevačka	22.218,70	5.000,00	14.218,70	0,00	3.000,00	1.356.606,71	108.614,74	202.000,00	0,00	1.689.440,15	3,1
7.	Bjelovarsko-bilogorska	24.725,40	1.000,00	13.500,00	2.525,40	7.700,00	656.416,85	74.747,18	0,00	0,00	755.889,43	1,4
8.	Primorsko-goranska	557.045,00	413.265,00	3.800,00	136.980,00	3.000,00	3.293.660,00	293.273,00	60.000,00	48.072,00	4.252.050,00	7,9
9.	Ličko-senjska	94.093,40	14.300,00	4.500,00	21.500,00	53.793,40	390.209,03	66.745,07	339.461,22	0,00	890.508,72	1,6
10.	Virovitičko-podravska	24.334,20	10.400,00	0,00	13.251,00	683,20	425.913,29	88.432,17	0,00	4.392,00	543.071,66	1,0
11.	Požeško-slavonska	60.920,00	36.420,00	0,00	24.500,00	0,00	396.787,22	125.741,20	42.000,00	0,00	625.448,42	1,2
12.	Brodsko-posavska	129.430,70	77.194,00	50.922,00	0,00	1.314,70	758.609,09	84.545,09	58.500,00	0,00	1.031.084,88	1,9
13.	Zadarska	621.432,33	42.000,00	0,00	567.624,13	11.808,20	1.304.772,99	345.989,42	18.915,00	0,00	2.291.109,74	4,2
14.	Osječko-baranjska	1.499.236,39	264.796,50	12.867,67	1.122.647,52	98.924,70	1.979.643,53	636.110,78	244.430,00	0,00	4.359.420,70	8,1
15.	Šibensko-kninska	180.902,80	112.070,00	4.000,00	64.832,80	0,00	1.772.429,19	383.003,71	0,00	350,00	2.336.685,70	4,3
16.	Vukovarsko-srijemska	38.614,00	29.614,00	0,00	9.000,00	0,00	1.175.889,15	340.811,71	7.000,00	11.250,00	1.573.564,86	2,9
17.	Splitsko-dalmatinska	981.959,57	386.562,65	28.776,92	523.920,00	42.700,00	3.450.571,44	704.936,66	250.669,00	1.500,00	5.389.636,67	10,0
18.	Istarska	380.883,54	237.247,16	9.000,00	115.614,05	19.022,33	2.747.035,91	3.245.261,40	199.176,74	300,00	6.572.657,59	12,2
19.	Dubrovačko-neretvanska	464.381,37	325.781,37	5.000,00	85.600,00	48.000,00	1.234.462,42	253.649,96	44.000,00	31,22	1.996.524,97	3,7
20.	Međimurska	201.520,38	29.600,00	25.000,00	125.080,63	21.839,75	1.279.486,85	396.654,31	0,00	0,00	1.877.661,54	3,5
21.	Grad Zagreb	3.236.073,01	1.838.930,00	36.000,00	638.100,00	723.043,01	1.620.795,94	447.638,75	1.733.500,00	111.020,00	7.149.027,70	13,2
Sveukupno		10.535.728,08	4.454.498,89	283.933,29	4.326.198,94	1.471.096,96	30.836.793,92	8.677.142,58	3.729.737,99	243.621,36	54.023.023,93	100,0
Udjel u %		19,4	8,2	0,5	8,0	2,7	57,1	16,1	6,9	0,5	100,0	-

Podaci o prikupljenim sredstvima za izbornu promidžbu su u većini slučajeva iskazani u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata. U 22 Završna izvješća utvrđene su nepravilnosti u vezi iskazivanja podataka o sredstvima za izbornu promidžbu. U nekim Završnim izvješćima nisu navedeni podaci o donatorima (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama s područja Sisačko–moslavačke, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije), zatim nisu bili navedeni pojedini izvori, primjerice sredstva ostvarena iz proračuna za naknadu troškova izborne promidžbe (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama s područja Varaždinske i Dubrovačko-neretvanske županije), nije navedena tržišna vrijednost darovanih proizvoda i usluga (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama Šibensko-kninske županije), ili sredstva nisu bila specificirana prema izvorima (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama s područja Šibensko-kninske županije). U pojedinim slučajevima podaci o izvorima i visini sredstava, te o troškovima su iskazani skupno za kandidate i zamjenike kandidata za izvršna tijela, ali i za predstavnička tijela te ih nije bilo moguće razdvojiti, jer je financiranje ostvareno iz istog izvora (politička stranka). Takvi slučajevi su utvrđeni za pojedine kandidate i zamjenike kandidata u lokalnim jedinicama Zagrebačke, Sisačko-moslavačke, Bjelovarsko-bilogorske, Primorsko-goranske, Ličko-senjske, Osječko-baranjske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske, Dubrovačko-neretvanske i Međimurske županije, te Grada Zagreba.

U nastavku se daju podaci o broju kandidata prema visini ostvarenih sredstava.

Tablica broj 9

Broj kandidata
prema visini ostvarenih sredstava

Redni broj	Ostvarena sredstva u kn	Broj kandidata	Udjel u %
1	2	3	4
1.	0,00 - 10.000,00	1 031	58,5
2.	10.000,00 - 20.000,00	335	19,0
3.	20.000,00 - 50.000,00	225	12,8
4.	50.000,00 - 100.000,00	81	4,6
5.	100.000,00 - 500.000,00	76	4,3
6.	500.000,00 - 1.000.000,00	11	0,6
7.	1.000.000,00 - i više	4	0,2
Ukupno		1 763	100,0

Od 1 763 kandidata i zamjenika kandidata koji su dostavili Završno izvješće, 1 031 ili 58,5% je ostvarilo sredstva do 10.000,00 kn, a do 50.000,00 kn ostvarilo je 1 591 ili 90,3% kandidata i zamjenika kandidata. Iznad 50.000,00 kn ostvarilo je 172 ili 9,7% od ukupnog broja kandidata i zamjenika kandidata koji su dostavili Završno izvješće.

3.2. Troškovi kandidata i zamjenika kandidata za izbornu promidžbu

Prema odredbama Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, Završno izvješće kandidata i zamjenika kandidata mora sadržavati podatke o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu. Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanju potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) ne sadrže odredbe o troškovima i načinu njihovog evidentiranja. Priopćenjem Državnog izbornog povjerenstva od 17. travnja 2009. određeno je da kandidati i zamjenici kandidata u Završnom izvješću moraju obvezno navesti broj računa, izdatnike računa, specificirati robu i usluge za izdani račun te navesti dokaze o plaćanju.

Na temelju podataka iz Završnih izvješća, u tablici u nastavku se daju podaci o troškovima kandidata i zamjenika kandidata prema vrstama.

Tablica broj 10

Troškovi kandidata i zamjenika kandidata prema vrstama

Redni broj	Vrsta troškova	Iznos u kn	Udjel u %
1	2	3	4
1.	- za usluge promidžbe i informiranja	32.510.369,79	61,6
2.	- za materijal i energiju	10.650.567,44	20,2
3.	- drugi troškovi	9.621.711,84	18,2
Ukupno		52.782.649,07	100,0

Od ukupno utrošenih sredstava za financiranje izborne promidžbe, najznačajniji su troškovi za usluge promidžbe i informiranja u iznosu 32.510.369,79 kn ili 61,6% ukupnih troškova. Izvršeni su pretežno za grafičke usluge (tiskanje plakata i izbornih materijala), usluge oglašavanja u medijima, istraživanje javnog mišljenja, usluge studentskog servisa i autorske honorare.

Troškovi materijala i energije izvršeni su u iznosu 10.650.567,44 kn ili 20,2% ukupnih troškova, a odnose se na promidžbene materijale (upaljači, lopte, majice, kape i drugo), uredski materijal i gorivo.

Drugi troškovi u iznosu 9.621.711,84 kn ili 18,2 % ukupnih troškova, izvršeni su za zakupnine i najamnine, troškove telefona, poštanske i bankarske usluge, usluge prijevoza, naknada za uporabu javnih površina, reprezentaciju za sudionike na izbornim skupovima i drugo.

U tablici broj 11 se daju podaci o strukturi, odnosno vrsti troškova koje su ostvarili kandidati i zamjenici kandidata po županijama.

Tablica broj 11

Troškovi kandidata i zamjenika kandidata
prema vrstama i po županijama

u kn

Redni broj	Županija	Vrsta troškova			Ukupno	Udjel u %
		- za materijal i energiju	- za usluge promidžbe i informiranja	- drugi troškovi		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zagrebačka	744.751,97	2.340.702,28	669.676,62	3.755.130,87	7,1
2.	Krapinsko-zagorska	663.501,58	958.391,80	287.312,42	1.909.205,80	3,6
3.	Sisačko-moslavačka	399.702,42	950.671,53	399.662,47	1.750.036,42	3,3
4.	Karlovačka	208.182,03	557.191,15	340.429,75	1.105.802,93	2,1
5.	Varaždinska	271.358,44	1.122.410,55	334.133,32	1.727.902,31	3,3
6.	Koprivničko-križevačka	681.097,54	546.956,20	126.823,54	1.354.877,28	2,6
7.	Bjelovarsko-bilogorska	197.870,73	388.555,05	151.560,84	737.986,62	1,4
8.	Primorsko-goranska	912.030,00	2.194.171,00	1.079.455,00	4.185.656,00	7,9
9.	Ličko-senjska	227.664,60	235.886,77	431.098,84	894.650,21	1,7
10.	Virovitičko-podravska	275.855,30	211.975,19	53.527,08	541.357,57	1,0
11.	Požeško-slavonska	109.050,87	347.982,42	175.712,52	632.745,81	1,2
12.	Brodsko-posavska	241.558,85	486.114,62	291.387,49	1.019.060,96	1,9
13.	Zadarska	408.216,53	1.244.537,46	607.689,96	2.260.443,95	4,3
14.	Osječko-baranjska	769.602,43	3.199.526,09	544.529,69	4.513.658,21	8,6
15.	Šibensko-kninska	489.213,95	1.545.612,38	298.688,29	2.333.514,62	4,4
16.	Vukovarsko-srijemska	259.272,45	988.494,68	294.954,90	1.542.722,03	2,9
17.	Splitsko-dalmatinska	1.140.770,28	2.871.488,03	803.342,17	4.815.600,48	9,1
18.	Istarska	496.549,28	5.031.544,96	983.665,76	6.511.760,00	12,3
19.	Dubrovačko-neretvanska	317.011,25	1.601.166,00	500.491,35	2.418.668,60	4,6
20.	Međimurska	699.420,56	987.481,91	187.260,35	1.874.162,82	3,6
21.	Grad Zagreb	1.137.886,38	4.699.509,72	1.060.309,48	6.897.705,58	13,1
Sveukupno		10.650.567,44	32.510.369,79	9.621.711,84	52.782.649,07	100,0
Udjel u %		20,2	61,6	18,2	100,0	-

Kao i kod ostvarenih sredstava za izbornu promidžbu, najznačajnije troškove su imali kandidati i zamjenici kandidata s područja Grada Zagreba, odnosno u iznosu 6.897.705,58 kn ili 13,1% od ukupnih troškova, zatim kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama s područja Istarske županije u iznosu 6.511.760,00 kn ili 12,3%, Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 4.815.600,48 kn ili 9,1%, te Osječko-baranjske županije u iznosu 4.513.658,21 kn ili 8,6% od ukupno utrošenih sredstava. Najmanje sredstava za izbornu promidžbu su utrošili kandidati s područja Virovitičko-podravске županije, odnosno u iznosu od 541.357,57 kn ili 1,0%, zatim s područja Požeško-slavonske županije u iznosu 632.745,81 kn ili 1,2%, Bjelovarsko-bilogorske županije u iznosu 737.986,62 kn ili 1,4% i Ličko-senjske županije u iznosu 894.650,21 kn ili 1,7% od ukupno utrošenih sredstava.

U tablici broj 12 daju se podaci o ostvarenim i utrošenim sredstvima prema razini izvršne vlasti.

Tablica broj 12

Ostvarena sredstva i troškovi kandidata za izvršnu vlast

u kn

Redni broj	Izvršno tijelo	Sredstva	Troškovi	Višak
1	2	3	4	5
1.	Župani	14.844.535,09	14.788.030,42	56.504,67
2.	Gradonačelnici	28.670.175,11	27.993.855,98	676.319,13
3.	Načelnici	10.508.313,73	10.000.762,67	507.551,06
Ukupno		54.023.023,93	52.782.649,07	1.240.374,86

Ukupni troškovi za financiranje izborne promidžbe kandidata i zamjenika kandidata iskazani su u iznosu 52.782.649,07 kn i u odnosu na ostvarena sredstva manji su za 1.240.374,86 kn. Neutrošena sredstva pretežno su ostala na računima političkih stranaka koje su financirale izbornu promidžbu svojih kandidata na izborima.

Na području svih županija, u većini slučajeva kandidati i zamjenici kandidata su iskazali veći iznos ostvarenih sredstava od troškova, jedino su kandidati i zamjenici kandidata u pojedinim lokalnim jedinicama Dubrovačko-neretvanske županije iskazali troškove veće za 422.143,63 kn od ostvarenih sredstava, i u pojedinim lokalnim jedinicama Osječko-baranjske županije za 154.237,51 kn. Prema navodima u Završnom izvješću, manje ostvarena sredstva nadoknadit će se nakon što kandidati i zamjenici kandidata ostvare naknade troškova izborne promidžbe ili od uplata članarina, te iz drugih izvora. U nekim Završnim izvješćima nije naveden izvor sredstava za pokriće više izvršenih troškova.

Nepravilnosti u vezi iskazivanja troškova utvrđene su u 39 Završnih izvješća i pretežno su se odnosile na ne iskazivanje troškova, odnosno iskazana su sredstva, a troškovi nisu iskazani (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama Sisačko-moslavačke županije, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Primorsko-goranske županije, Osječko-baranjske županije, Istarske županije), nije iskazana struktura troškova, odnosno troškovi nisu iskazani prema vrstama (pojedini kandidati i zamjenici kandidata u lokalnim jedinicama Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, Primorsko-goranske županije, Virovitičko-podravske županije, Šibensko-kninske županije).

4. TROŠKOVI LOKALNIH JEDINICA

U skladu s odredbama članka 82. Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, lokalne jedinice su dužne kod izrade proračuna za kalendarsku godinu u kojoj se održavaju redoviti izbori, financijskim planom osigurati sredstva za provedbu izbora. Sredstvima za provedbu izbora raspolaže izborna povjerenstvo lokalne jedinice, i ono određuje način korištenja, nadzire raspodjelu i trošenje, te dodjeljuje sredstva biračkim odborima.

U proračunima lokalnih jedinica za podmirenje troškova lokalnih izbora u 2009. osigurana su sredstva za naknade članovima biračkih odbora i izbornih povjerenstava te stručnom osoblju koje je bilo angažirano na provedbi izbora, za naknade troškova izborne promidžbe, zatim za materijalne troškove i troškove informatičke podrške.

Sveukupni troškovi lokalnih jedinica za provedbu izbora u 2009. su iznosili 153.624.712,09 kn, od čega do konca studenoga 2009. nije bilo podmireno 14.976.704,87 kn ili 9,7%.

Od ukupnih troškova za provedbu lokalnih izbora (izbor kandidata i zamjenika kandidata za izvršna tijela i izbor kandidata za predstavnička tijela i članove vijeća gradskih i mjesnih odbora) koji trebaju biti podmireni iz proračuna lokalnih jedinica u iznosu 153.624.712,09 kn, najznačajniji su troškovi koji se odnose na naknade članovima izbornih povjerenstava u iznosu 54.284.501,56 kn (35,3%), naknade članovima biračkih odbora u iznosu 47.281.771,53 kn (30,8%), naknade troškova izborne promidžbe u iznosu 24.339.553,94 kn (15,8%), naknade stručnom osoblju u iznosu 7.234.065,79 kn (4,7%), materijalni troškovi u iznosu 16.086.001,66 kn (10,5%) i troškovi informatičke podrške u iznosu 4.398.817,61 kn (2,9%).

U tablici u nastavku, daju se podaci o troškovima provedbe lokalnih izbora po županijama, koji su financirani iz proračuna lokalnih jedinica.

Tablica broj 13

Troškovi lokalnih jedinica za provedbu izbora

u kn

Redni broj	Županija	Naknade biračkim odborima	Naknade izbornim povjerenstvima	Naknade stručnom osoblju	Naknade troškova izborne promidžbe	Materijalni troškovi	Informatička podrška	Ukupno	Nepodmireno
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+4+5+6+7+8)	10
1.	Zagrebačka	3.991.072,09	3.647.285,40	695.046,98	1.851.734,76	1.397.400,68	589.975,99	12.172.515,90	517.544,22
2.	Krapinsko-zagorska	1.646.312,74	2.795.303,74	167.139,32	794.000,91	359.289,08	47.916,68	5.809.962,47	87.941,19
3.	Sisačko-moslavačka	2.141.865,41	1.976.839,25	358.682,40	352.884,03	1.176.492,28	105.399,32	6.112.162,69	242.875,17
4.	Karlovačka	2.298.986,84	2.377.098,78	205.027,76	890.000,00	998.299,90	217.566,16	6.986.979,44	245.022,34
5.	Varaždinska	2.361.087,47	2.042.537,33	242.306,70	922.550,00	527.266,03	125.004,77	6.220.752,30	367.513,67
6.	Koprivničko-križevačka	1.318.302,18	2.002.691,40	141.303,39	963.000,00	320.416,78	23.766,69	4.769.480,44	698.939,21
7.	Bjelovarsko-bilogorska	1.753.897,67	1.930.790,75	242.450,13	940.489,34	503.535,80	142.154,64	5.513.318,33	1.207.307,46
8.	Primorsko-goranska	1.829.147,22	3.390.143,69	131.859,30	1.323.481,80	1.132.431,31	58.553,05	7.865.616,37	334.183,42
9.	Ličko-senjska	469.850,69	1.395.011,43	53.338,38	711.500,00	413.721,16	113.223,63	3.156.645,29	564.432,89
10.	Virovitičko-podravska	754.800,99	1.146.614,82	117.375,82	193.487,38	279.311,06	75.929,02	2.567.519,09	188.207,34
11.	Požeško-slavonska	1.872.877,87	1.578.361,97	164.245,93	576.741,97	355.044,79	0,00	4.547.272,53	1.858.905,60
12.	Brodsko-posavska	1.946.607,97	3.016.764,95	4.977,57	1.330.000,00	804.775,82	117.268,47	7.220.394,78	2.079.355,55
13.	Zadarska	1.165.826,00	2.748.464,00	215.431,00	849.287,00	696.827,00	11.500,00	5.687.335,00	660.387,00
14.	Osječko-baranjska	3.357.809,71	4.463.806,40	915.215,89	1.689.895,54	1.206.563,84	370.276,78	12.003.568,16	874.409,97
15.	Šibensko-kninska	3.064.469,40	2.259.781,07	250.087,61	902.137,93	567.735,57	0,00	7.044.211,58	477.656,36
16.	Vukovarsko-srijemska	1.210.078,06	2.313.391,67	149.204,29	1.029.066,59	435.769,62	71.717,37	5.209.227,60	82.268,09
17.	Splitsko-dalmatinska	5.817.113,32	5.922.859,73	511.574,00	1.765.688,00	1.721.115,22	683.275,97	16.421.626,24	2.027.429,00
18.	Istarska	2.280.682,92	4.385.592,27	92.119,91	2.023.108,69	566.660,24	67.244,45	9.415.408,48	413.144,14
19.	Dubrovačko-neretvanska	2.075.137,68	2.542.013,67	179.479,07	907.000,00	499.542,18	190.726,60	6.393.899,20	379.402,25
20.	Međimurska	1.258.507,69	1.982.127,90	118.091,00	151.500,00	204.517,09	84.668,00	3.799.411,68	1.666.280,00
21.	Grad Zagreb	4.667.337,61	367.021,34	2.279.109,34	4.172.000,00	1.919.286,21	1.302.650,02	14.707.404,52	3.500,00
Sveukupno		47.281.771,53	54.284.501,56	7.234.065,79	24.339.553,94	16.086.001,66	4.398.817,61	153.624.712,09	14.976.704,87
Udjel u %		30,8	35,3	4,7	15,8	10,5	2,9	100,0	9,7

4.1. Naknade nadležnim tijelima za provedbu izbora

Tijela za provedbu izbora su Državno izborno povjerenstvo, izborna povjerenstva u lokalnim jedinicama i birački odbori. Za provedbu lokalnih izbora (osim Državnog izbornog povjerenstva) zaduženo je 429 općinskih, 126 gradskih, 20 županijskih izbornih povjerenstava i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba. Sva navedena izborna povjerenstva imaju stalni i prošireni sastav. Stalni sastav izbornog povjerenstva čini predsjednik i dva člana te njihovi zamjenici (ukupno šest članova), a prošireni sastav izbornog povjerenstva (osam članova), što je detaljnije propisano odredbama članaka 30. i 31. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državno izborno povjerenstvo imenuje stalni sastav županijskih izbornih povjerenstava i gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba, a županijska izborna povjerenstva imenuju stalni sastav općinskih, odnosno gradskih izbornih povjerenstava na svom području.

Općinska i gradska izborna povjerenstva, između ostaloga, imenuju članove biračkih odbora za općinske, gradske, odnosno županijske odbore. Birački odbor čine predsjednik i njegov zamjenik, te dva člana i njihovi zamjenici (ukupno šest članova).

Nadležnosti povjerenstava i biračkih odbora propisane su odredbama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora, kao i njihovi zamjenici imaju pravo na naknadu za svoj rad.

- Naknade biračkim odborima

Državno izborno povjerenstvo je 13. svibnja 2009. donijelo Odluku za određivanje iznosa naknade za rad predsjednika, zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova biračkih odbora za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i za izbore općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba. Odlukom je propisano da se predsjedniku, zamjeniku predsjednika, članovima i zamjenicima članova biračkih odbora određuje naknada u iznosu od 340,00 kn neto po osobi. U slučaju ponovljenih izbora naknada se određuje u iznosu 170,00 kn neto po osobi.

Obveze članova biračkih odbora koji izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima, te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja propisane su odredbama Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba.

Za provedbu izbora je angažirano 6 579 biračkih odbora, koji su u pravilu imali po šest članova, što je ukupno 39 474 članova. Naknade članovima biračkih odbora isplaćene su u iznosu 47.281.771,53 kn (23.320.767,53 kn neto ili 590,00 kn neto po članu biračkog odbora).

Najznačajnije naknade za članove biračkih odbora isplaćene su iz proračuna lokalnih jedinica Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 5.817.113,32 kn, proračuna Grada Zagreba u iznosu 4.667.337,61 kn te proračuna lokalnih jedinica Zagrebačke županije u iznosu 3.991.072,09 kn. Najmanje sredstava za naknade članovima biračkih odbora izdvojeno je iz proračuna lokalnih jedinica Ličko-senjske županije i to u iznosu 469.850,69 kn, te Virovitičko-podravske županije u iznosu 754.800,99 kn. Visina ovih isplata po županijama ovisila je o broju biračkih odbora, odnosno biračkih mjesta, kao i o broju ponovljenih izbora.

- Naknade izbornim povjerenstvima

Za praćenje provedbe izbora angažirano je 576 izbornih povjerenstava. Svako izorno povjerenstvo je imalo 14 članova, što je ukupno 8 064 članova.

Državno izorno povjerenstvo je 18. svibnja 2009. objavilo Preporuku za određivanje visina naknada za rad članova izbornih tijela. Za predsjednika, zamjenika predsjednika, članove i zamjenike članova županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba preporučena je naknada u iznosu 9.000,00 kn neto.

Predsjedniku, zamjeniku predsjednika, članovima i zamjenicima članova gradskih izbornih povjerenstava u sjedištima županija i to: Zlatar, Sisak, Karlovac, Varaždin, Koprivnica, Bjelovar, Rijeka, Gospić, Virovitica, Požega, Slavonski brod, Zadar, Osijek, Šibenik, Vukovar, Split, Pazin, Dubrovnik, Čakovec i Velika Gorica preporučena je naknada u iznosu 6.000,00 kn neto.

Za predsjednika, zamjenika predsjednika, članove i zamjenike članova gradskih izbornih povjerenstava gradova Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Križevci, Čazma, Ivanec, Pleternica, Vinkovci, Đakovo, Kutina, Jastrebarsko, Samobor, Pula i Omiš preporučena je naknada u iznosu 5.000,00 kn neto.

Za članove svih drugih gradskih izbornih povjerenstava preporučena je naknada u iznosu 4.000,00 kn neto, a općinskih izbornih povjerenstava u iznosu 3.000,00 kn neto.

Preporučeno je da se članovima i zamjenicima članova proširenih izbornih povjerenstava odrede naknade u visini 50% naknada koje pripadaju članovima stalnog sastava izbornog povjerenstva.

Za djelatnike stručnih službi, administrativno i drugo pomoćno tehničko osoblje koje je sudjelovalo u pripremama i provedbi izbora preporučeno je da se odrede naknade u skladu s naknadama koje su isplaćene za izbore u 2005.

Većina županijskih izbornih povjerenstava, na temelju Preporuke Državnog izbornog povjerenstva, donijela su također preporuke za određivanje visine naknade za rad članova izbornih tijela.

Na temelju navedenoga, članovima nadležnih izbornih povjerenstava isplaćeno je iz proračuna lokalnih jedinica 54.284.501,56 kn (28.050.395,30 kn neto). U većini slučajeva naknade izbornim povjerenstvima isplaćivane su u preporučenim iznosima, ali je ponegdje bilo odstupanja.

Pojedinim izbornim povjerenstvima su isplaćene veće naknade od preporučenih i to izbornim povjerenstvima: Zagrebačke županije i pojedinih gradova i općina ove županije, Sisačko–moslavačke županije, grada Siska i Petrinje te pojedinih općina ove županije, Grada Karlovca i općine Plaški, pojedinih gradova i općina s područja Varaždinske županije, Koprivničko–križevačke županije, Primorsko–goranske županije, Grada Rijeke i pojedinih gradova i općina ove županije, Ličko–senjske županije, grada Otočca i Senja te pojedinih općina ove županije, pojedinih gradova i općina Virovitičko–podravske županije, većine gradova i općina s područja Zadarske županije, Osječko–baranjske županije i većine gradova i općina ove županije, Šibensko–kninske županije i pojedinih gradova i općina ove županije, Vukovarsko–srijemske županije, gotovo svih gradova i općina s područja Splitsko–dalmatinske županije, Istarske županije te pojedinih gradova i općina ove županije, grada Čakovca i Vukovarsko–srijemske županije.

Manje naknade isplaćene su izbornim povjerenstvima u pojedinim gradovima i općinama Karlovačke županije, pojedinim općinama Ličko–senjske županije, Osječko–baranjske županije, Šibensko–kninske županije, te većini općina i gradova Međimurske županije.

Za članove proširenog sastava većina izbornih povjerenstava isplatila je manje naknade od preporučenih.

Najznačajniji iznosi naknada članovima izbornih povjerenstava isplaćeni su iz proračuna lokalnih jedinica Splitsko–dalmatinske županije u iznosu 5.922.859,73 kn, Osječko–baranjske županije u iznosu 4.463.806,40 kn, Istarske županije u iznosu 4.385.592,27 kn, te Zagrebačke županije u iznosu 3.647.285,40 kn.

Najniži iznos naknada isplaćeni su Gradskom izbornom povjerenstvu Grada Zagreba u iznosu 367.021,34 kn te izbornim povjerenstvima na području Virovitičko–podravske županije u iznosu 1.146.614,82 kn i Ličko–senjske županije u iznosu 1.395.011,43 kn. U određenim slučajevima iznosi isplaćenih naknada bili su veći, jer su provedeni ponovljeni izbori.

- Naknade stručnom osoblju

U pripremi i provedbi izbora sudjelovalo je i stručno osoblje, pretežno zaposlenici lokalnih jedinica, koji su obavljali administrativne i druge tehničke poslove. Stručnom osoblju ukupno je isplaćeno 7.234.065,79 kn (3.461.857,54 kn neto), od čega su najznačajnije isplate iz proračuna Grada Zagreba u iznosu 2.279.109,34 kn, proračuna lokalnih jedinica Osječko–baranjske županije u iznosu 915.215,89 kn i Zagrebačke županije u iznosu 695.046,98 kn.

Najniže naknade stručnom osoblju isplaćene su iz proračuna lokalnih jedinica Brodsko–posavske županije u iznosu 4.977,57 kn, Ličko–senjske županije u iznosu 53.338,38 kn, te Istarske županije u iznosu 92.119,91 kn.

4.2. Naknade troškova izborne promidžbe

Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe imaju kandidati koji na izborima dobiju najmanje 10% glasova birača od ukupnog broja birača koji su izišli na izbore. Naknada se isplaćuje iz proračuna lokalne jedinice.

Vlada Republike Hrvatske je 16. travnja 2009. donijela Odluku o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihovih zamjenika. Prema Odluci, pravo na naknadu troškova izborne promidžbe ima politička stranka čija kandidacijska lista, odnosno svaki nezavisni kandidat čija kandidacijska lista na izborima za općinskog načelnika i njegovog zamjenika i gradonačelnika i njegovog zamjenika dobije najmanje 10% glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore. Visina naknade je određena prema broju stanovnika lokalne jedinice i nositelju izvršne vlasti. Lokalne jedinice do 3 000 stanovnika isplaćuju naknadu u iznosu 3.000,00 kn, lokalne jedinice s brojem stanovnika iznad 3 000 i manje od 10 000 isplaćuju 5.000,00 kn, lokalne jedinice s brojem stanovnika iznad 10 000 i manje od 35 000 isplaćuju 7.000,00 kn, lokalne jedinice s brojem stanovnika iznad 35 000 isplaćuju 9.000,00 kn, a za župane i gradonačelnika Grada Zagreba se isplaćuje 10.000,00 kn.

Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe ostvaruje se nakon objave službenih rezultata izbora, a naknada se isplaćuje na žiro račun političke stranke odnosno na žiro račun nezavisnog kandidata.

Vlada Republike Hrvatske je donijela i Odluku o određivanju visine naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kojom je odredila niže iznose naknada od naknada propisanih za nositelje izvršne vlasti.

Prema podacima lokalnih jedinica, naknade troškova izborne promidžbe nositelja izvršnih ovlasti i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica su iznosile 24.339.553,94 kn ili 15,8% ukupnih troškova koji su podmireni iz proračuna lokalnih jedinica za provedbu lokalnih izbora u 2009. U 1 763 dostavljena Završna izvješća, kandidati i zamjenici kandidata su iskazali naknadu u iznosu 3.729.737,99 kn, jer u vrijeme sastavljanja Završnih izvješća nisu ostvarili pravo na naknadu.

Najznačajnije naknade u iznosu 4.172.000,00 kn isplaćene su do konca studenoga 2009. iz proračuna Grada Zagreba, zatim iz proračuna lokalnih jedinica Istarske županije 2.023.108,69 kn, Zagrebačke županije 1.851.734,76 kn i Splitsko-dalmatinske županije 1.765.688,00 kn. Najmanji iznos (151.500,00 kn) naknade troškova izborne promidžbe isplaćen je iz proračuna lokalnih jedinica Međimurske županije te Virovitičko-podravske županije (193.487,38 kn).

4.3. Materijalni troškovi

Materijalni troškovi za provedbu lokalnih izbora financirani su iz proračuna lokalnih jedinica u iznosu 16.086.001,66 kn i odnose se pretežno na troškove tiskanja izbornih materijala, na troškove objave izbornih rezultata i izvješća izbornih povjerenstava, uredski i potrošni materijal, poštanske usluge i druge materijalne troškove.

U okviru materijalnih troškova iskazani su putni i drugi troškovi biračkih odbora i izbornih povjerenstava u ukupnom iznosu 1.814.935,00 kn. Materijalni troškovi u značajnijem iznosu podmireni su iz proračuna Grada Zagreba u iznosu 1.919.286,21 kn, proračuna lokalnih jedinica Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 1.721.115,22 kn, Zagrebačke županije u iznosu 1.397.400,68 kn, Osječko-baranjske županije u iznosu 1.206.563,84 kn, te Sisačko -moslavačke županije u iznosu 1.176.492,28 kn.

Najniži materijalni troškovi podmireni su iz proračuna lokalnih jedinica Međimurske županije u iznosu 204.517,09 kn, Virovitičko-podravске županije u iznosu 279.311,06 kn, te Koprivničko-križevačke županije u iznosu 320.416,78 kn.

4.4. Troškovi informatičke podrške

Troškovi informatičke podrške provedbe i praćenja rezultata lokalnih izbora u 2009. iznosili su 4.398.817,61 kn. Najznačajniji iznos ovih troškova podmiruje se sredstvima iz proračuna Grada Zagreba i to 1.302.650,02 kn, zatim iz proračuna lokalnih jedinica Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 683.275,97 kn i Zagrebačke županije u iznosu 589.975,99 kn. Iz proračuna lokalnih jedinica Šibensko-kninske i Požeško-slavonske županije za ove namjene nisu utrošena sredstva, a iz proračuna lokalnih jedinica Zadarske županije utrošeno je 11.500,00 kn, Koprivničko-križevačke županije 23.766,69 kn, te Krapinsko-zagorske županije 47.916,68 kn.

5. TROŠKOVI DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA

Prema odredbama Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, Državno izborno povjerenstvo je stalno i neovisno državno tijelo koje obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu s propisima koji se, između ostaloga, odnose i na izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba. Povjerenstvo djeluje u stalnom sastavu i čine ga predsjednik, četiri potpredsjednika i četiri člana. Stručne poslove obavlja stručna služba kojom rukovodi tajnik.

Sredstva za rad Državnog izbornog povjerenstva se osiguravaju u državnom proračunu, a o raspoređivanju i korištenju sredstava odlučuje predsjednik Državnog izbornog povjerenstva, koji je ujedno odgovoran za zakonito korištenje sredstava.

U tablici u nastavku daju se podaci o troškovima Državnog izbornog povjerenstva za provedbu lokalnih izbora.

Tablica broj 14

Troškovi Državnog izbornog povjerenstva za provedbu lokalnih izbora

Redni broj	Vrsta troškova	Iznos u kn	Udjel u %
1	2	3	4
1.	Troškovi usluga informatičke podrške	634.448,80	62,3
2.	Troškovi usluga promidžbe (objava oglasa)	343.446,12	33,8
3.	Naknade stručnom osoblju	28.546,14	2,8
4.	Drugi materijalni troškovi	11.229,60	1,1
	Ukupno	1.017.670,66	100,0

6. ZAKLJUČAK

Izbori za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i gradonačelnika Grada Zagreba su provedeni u svibnju 2009. Za nositelje izvršne vlasti u 576 lokalnih jedinica natjecalo se 1 997 kandidata i 2 362 zamjenika kandidata, odnosno ukupno 4 359 osoba.

Kandidati i zamjenici kandidata za nositelje izvršnih ovlasti bili su u obvezi, po provedenim izborima, izraditi Završno izvješće o izvorima i visini sredstava prikupljenih za financiranje izborne promidžbe, te u roku 14 dana od objave službenih rezultata izbora dostaviti nadležnom izbornom povjerenstvu. Od ukupno 1 997 kandidata, 1 763 ili 88,3% je dostavilo, a 234 ili 11,7% kandidata nije dostavilo Završno izvješće. Od 1 763 dostavljena Završna izvješća, u 315 odnosno 17,9% izvješća kandidati i zamjenici kandidata nisu iskazali izvore i visinu sredstava te troškove, uz izjavu da nisu ostvarili ni trošili sredstva za izbornu promidžbu.

Odredbama članka 26. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, propisano je da su nositelji nezavisnih lista i kandidati dužni otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe na koji se, osim dobrovoljnih priloga (donacija), uplaćuju i druga sredstva za te namjene. Državno izborna povjerenstvo je 9. travnja 2009. objavilo Mišljenje, prema kojem za kandidate političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj ne postoji obveza otvaranja posebnog računa, jer mogu za potrebe izborne promidžbe koristiti račun stranke. Uvidom u 1 763 dostavljena Završna izvješća, utvrđeno je sljedeće:

- 145 ili 8,2% kandidata je otvorilo poseban račun (pretežno nezavisni kandidati);
- 784 ili 44,5% kandidata je financiralo izbornu promidžbu putem računa političke stranke;
- 55 ili 3,1% kandidata je koristilo račun političke stranke i poseban žiro račun;
- 28 ili 1,6% kandidata je koristilo osobni račun (žiro račun ili tekući račun) ili gotovinsko plaćanje, što nije u skladu s odredbama članka 26. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata. Gotovinsko plaćanje je pretežno korišteno u iznosima do 5.000,00 kn;
- 197 ili 11,2% kandidata je navelo da nisu otvorili poseban račun;
- 554 ili 31,4% kandidata nije navelo putem kojeg računa su financirali izbornu promidžbu.

Prema odredbama Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba, u slučajevima kada kandidati i zamjenici kandidata ostvare dobrovoljne priloge (donacije) iznad propisanih iznosa i iz anonimnih izvora, dužni su o tome obavijestiti nadležno izborna povjerenstvo i uplatiti sredstva u proračun lokalne jedinice. S obzirom da je odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata propisano da se u takvim slučajevima sredstva uplaćuju u korist državnog proračuna, potrebno je uskladiti navedene propise.

Također, s obzirom da nisu propisani obrasci i način vođenja evidencija o troškovima, kandidati i zamjenici kandidata su imali poteškoća oko sastavljanja Završnog izvješća. Državni ured za reviziju je mišljenja da je za potrebe sastavljanja Završnog izvješća nužno propisati poseban obrazac financijskog izvještaja, u kojem se moraju navesti podaci o sredstvima prema izvorima te troškovi prema vrstama.

Obrasce financijskih izvještaja treba objaviti u službenom glasilu Republike Hrvatske (Narodnim novinama) ili na internet stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Dokumentacija o ostvarenim sredstvima i troškovima trebala bi poslužiti kao podloga za izradu izvješća. To bi olakšao rad nadležnih izbornih povjerenstava, a objavom završnih izvješća i podataka o izvorima i visini sredstava utrošenih za izbornu promidžbu kandidata i zamjenika kandidata, osigurali bi se zahtjevi transparentnosti.

Nadalje, revizijom je utvrđeno da veći broj kandidata koji su stekli pravo, od lokalnih jedinica nije naplatio naknadu za troškove izborne promidžbe u roku koji je predviđen za dostavu Završnih izvješća, te spomenuta sredstva nisu iskazana u Završnim izvješćima. Stoga se predlaže da se rok za dostavu Završnih izvješća produži s 14 na 30 dana i uskladi u drugim izbornim propisima, te da se isplata naknada za troškove izborne promidžbe uvjetuje dostavom cjelovitog Završnog izvješća.

Za potrebe financiranja izborne promidžbe 1 763 kandidata i zamjenika kandidata koji su dostavili Završno izvješće, 1 031 ili 58,5% je ostvarilo sredstva do 10.000,00 kn, a do 50.000,00 kn ostvarilo je 1 591 ili 90,3% kandidata i zamjenika kandidata. Iznad 50.000,00 kn ostvarilo je 172 ili 9,7% od ukupnog broja kandidata i zamjenika kandidata koji su dostavili Završno izvješće.

Provedba i praćenje lokalnih izbora je u nadležnosti Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, izbornih povjerenstava u lokalnim jedinicama, te biračkih odbora. Tako je za provedbu izbora (osim Državnog izbornog povjerenstva) zaduženo 429 općinskih, 126 gradskih, 20 županijskih izbornih povjerenstava i Gradsko izborni povjerenstvo Grada Zagreba, odnosno ukupno 576 izbornih povjerenstava. Izborna tijela su provodila sve izborne radnje i za izbor članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica. Uvidom u objavljena završna izvješća izbornih povjerenstava utvrđeno je da je od 576 izbornih povjerenstava, 288 ili 50,0% objavilo završno izvješće u lokalnom službenom glasilu i lokalnim sredstvima javnog priopćavanja. Od 288 objavljenih izvješća, 75 ili 26,0% nije cjelovito, odnosno ne sadrže dio potrebnih podataka ili podatke o pojedinim kandidatima i zamjenicima kandidata. S obzirom da provedbenim propisima nije određen oblik i sadržaj cjelovitog završnog izvješća, sastavljana su na različite načine. Pojedina izvješća su sadržavala podatke samo za dio kandidata i zamjenika kandidata. Navedeno upućuje na potrebu propisivanja oblika i sadržaja cjelovitog završnog izvješća izbornih povjerenstava te roka objave.

Pored uvida u Završna izvješća kandidata i zamjenika kandidata, s ciljem utvrđivanja troškova lokalnih izbora u 2009., Državni ured za reviziju je prikupio i podatke o troškovima izbora koji se podmiruju iz državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica.

Najznačajniji troškovi lokalnih izbora odnose se na proračune lokalnih jedinica, iz kojih je za provedbu izbora utrošeno 153.624.712,09 kn. Navedena sredstva su utrošena za naknade članovima izbornih povjerenstava u iznosu 54.284.501,56 kn, naknade za rad biračkih odbora u iznosu 47.281.771,53 kn, naknade troškova izborne promidžbe u iznosu 24.339.553,94 kn, materijalne troškove u iznosu 16.086.001,66 kn, naknade stručnom osoblju u iznosu 7.234.065,79 kn, te informatičku podršku u iznosu 4.398.817,61 kn.

Prema podacima iz dostavljenih Završnih izvješća, za financiranje izborne promidžbe, kandidati i zamjenici kandidata su utrošili 52.782.649,07 kn, od čega za usluge promidžbe i informiranje 32.510.369,79 kn, za materijal i energiju 10.650.567,44 kn, te druge troškove 9.621.711,84 kn.

Troškovi Državnog izbornog povjerenstva, koji se odnose na lokalne izbore u 2009., su iznosili 1.017.670,66 kn, a odnose se na troškove usluga informatičke podrške u iznosu 634.448,80 kn, troškove usluga promidžbe u iznosu 343.446,12 kn, naknade stručnom osoblju u iznosu 28.546,14 kn i druge materijalne troškove u iznosu 11.229,60 kn.